

De vicieuze cirkel

Redactie

Op de studiekringdag van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging werd een actueel onderwerp behandeld: „Grotere plantafstanden bij naaldhout”. Economische motieven dwingen hiertoe.¹⁾

Grotere plantafstanden zijn echter alleen dan verantwoord indien gebruik wordt gemaakt van aangepast plantsoen, dat aan hoge kwaliteitseisen voldoet. Nu verkeren wij in de merkwaardige situatie dat de bouseigenaar in principe dit speciaal gekweekte en gesorteerde plantsoen wel wil kopen, maar dat de kweker het niet direct kan leveren. De kweker wil in principe dit plantsoen wel kweken, mits de bouseigenaar hem daarvoor een hogere prijs wil betalen en mits door hem duidelijk en tijdig wordt aangegeven, wat hij nodig heeft. De kweker heeft het meestal niet, omdat de bouseigenaar nalaat tijdig de bestelling op te geven. De kweker wil en kan het risico niet lopen met duur plantsoen te blijven zitten, omdat er toch geen serieuze gegadigden voor blijken te zijn.

Al met al blijft de zaak zoals hij was en plant de bouseigenaar grote aantallen per ha in nauwe plantverbanden. Door een tekort aan geldmiddelen worden de noodzakelijke zuiveringen en dunningen niet of te laat uitgevoerd, met het gevolg dat zich hieruit een opstand ontwikkelt waar de eigenaar meer zorg dan vreugde aan beleeft.

Nu is er nog een derde partij in het spel. Dat is de overheid. Op grond van de Boswet is de eigenaar verplicht te herbebossen binnen een tijdvak van drie jaren na de velling of het te niet gaan van de houtopstand. De controle op de naleving van deze bepaling berust bij de Algemene Inspectie Dienst van het Ministerie van Landbouw, beter bekend als de A.I.D. Bij deze controle blijken vele herbebossingen van dubieuze kwaliteit te zijn. Meestal zijn kostbare inboetingen nodig of moet als gevolg van totale mislukking, de gehele herbebossing één of meermalen worden overgedaan. Dit controlewerk wordt door de A.I.D. met zorg en met begrip voor de moeilijke positie van de bouseigenaar uitgevoerd. Van deze controle gaat zeker een stimulerende en soms een voorlichtende werking uit. Deze controle zou echter veel vlotter kunnen verlopen indien de herbebossingen met goed plantsoen werden uitgevoerd.

Bouseigenaar, kweker en controleur zouden het toejuichen als plantsoen dat aan hoge kwaliteitseisen voldoet zou kunnen worden gebruikt. Maar het is er niet en het zal er ook niet komen, *tenzij* de vicieuze cirkel wordt doorbroken. Dit is naar onze mening wel mogelijk maar dan zal aan de volgende voorwaarden moeten worden voldaan:

¹⁾ In het meinumner verschijnt een uitvoerig verslag van deze bijeenkomst.

— inwerking stellen van art. 9 van de Boswet of nog beter een directe subsidieverlening in de vorm van een afzonderlijke ministeriële regeling van de Minister van Landbouw en Visserij in de kosten van de verplichte herbebossing.

— inzicht van de boseigenaar en de bosbeheerder dat het noodzakelijk is om continu te vellen en continu te herbebossen op basis van een van te voren opgesteld kapplan en cultuurplan. Op grond van het kap- en cultuurplan kan tijdig het benodigde plantsoen worden besteld. Om er zeker van te zijn dat het kapplan wordt uitgevoerd, zal meer aandacht moeten worden besteed aan de levering van hout aan handel en industrie in grote hoeveelheden en over langere termijn.

— een herstructurering van het kwekerijbedrijf, die noodzakelijk is om aan de nieuw te stellen eisen te kunnen voldoen. Dit is alleen mogelijk als de kwekers zekerheid hebben omtrent de toekomstige vraag en de prijs die de boseigenaren kunnen en willen betalen. Dit *kunnen* is weer afhankelijk van het verlenen van een subsidie op de verplichte herbebossingen. Het *willen* betalen is een kwestie van inzicht van de boseigenaar als resultaat van een goede voorlichting door het Bosbouwproefstation en het Staatsbosbeheer. Deze voorlichting voor ruimere plantverbanden zien wij met vertrouwen tegemoet.

Laten wij hopen dat zeer spoedig het startsein voor de noodzakelijke kwaliteitsverbetering van het plantsoen door de Overheid wordt gegeven, door middel van een doelgerichte subsidieverlening in de kosten van de verplichte herbebossingen. Eerst dan zal de plaats die het bos in Nederland inneemt veilig zijn gesteld.